

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118216910
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118216910.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: M. C., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v O. G. Z., Na P. č. XXX/X, právne zastúpeného: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 420 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 02.12.2019 č.k. 19Csp 231/2018-72 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie v sume 420 eur. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 420 eur v súvislosti s úspešným uplatnením porušenia práva zo strany žalovaného na základe rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 09.03.2017 č. k. 15Csp/55/2016-88 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 03.05.2018 č.k. 3Co 82/2017-128.

3. Podľa ust. § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

4. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 55/2016 sa žalovaný dopustil množstva závažných porušení spotrebiteľského práva, a pritom aj keď vo veci bolo právoplatne rozhodnuté o tom, že sa preukázateľne dopustil úžery a úmyselného konania voči žalobcovi ako spotrebiteľovi, prenáša zodpovednosť za svoje protiprávne konanie na spotrebiteľa a poukazuje na jeho ľahostajnosť.

5. Ohľadom námietok žalovaného o nedôvodnosti žaloby a nesplnení podmienok zákona pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia, sa poukázalo na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, v ktorom sa uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto

prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

6. Ďalej sa tiež poukázalo na nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.02.2016 vydaný vo veci I.ÚS 548/2015, podľa ktorého zákaz bezdôvodného obohatenia patrí svojou povahou do kategórie základných a všeobecných princípov, na ktorých stojí od nepamäti celý kontinentálny právny poriadok.

7. S poukazom na vyššie uvedené a s prihliadnutím na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné.

8. Pri určení výšky priznaného finančného zadosťučinenia sa zohľadnilo, že žalovaný sa svojim konaním na úkor žalobcu obohatil sumou 120 eur, ktorú by nikdy nebol žalovaný žalobcovi dobrovoľne vydal, pokiaľ by sa tohto svojho nároku nebol domáhal v súdnom konaní. Žalovaný tak navyše postupoval ako nebanková spoločnosť napriek tomu, že mu muselo byť známe, akého porušenia spotrebiteľského práva sa voči žalobcovi dopúšťa.

9. Je nepredstaviteľné, aby akýkoľvek spotrebiteľ prejavil ochotu a súhlasil s takým úžerným úrokom, keby nebol k tomu donútený finančnou tiesňou a inými nepriaznivými životnými okolnosťami, ktoré spôsobili, že bol donútený prijať finančné prostriedky za takýchto nevýhodných podmienok. Ak sa teda žalobca domáha primeraného finančného zadosťučinenia vo výške bezdôvodného obohatenia v sume 120 eur a sumy 300 eur z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, žalobcom požadovaná výška primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná. Súd prvej inštancie preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

10. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 a § 262 C.s.p.

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zdôraznil, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške, je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho, ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušením. Opätovné sankcionovanie žalovaného by bolo vzhľadom na predchádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla, a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Sám žalobca konal v rámci kontraktčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, nemal k ním žiadne výhrady a zaviazal sa ich dodržiavať. Žalobca svojim podpisom na zmluve ďalej prehlásil, že si zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok.

12. Spornou je aj výška požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. Žalobca nijako relevantne neodôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia, ktoré určite nie je primerané a čo teda považuje za primeranosť. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je zákonným ustanovením s relatívne vágnoú hypotézou. Všetky zákonom vyžadované predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, t.j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. Účelom predmetného ustanovenia je často deklarovaná generálna prevencia ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do

právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti vyplývajúce mu z existujúceho záväzkovo-právneho vzťahu.

13. Primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma, sa do popredia dostáva kompenzačná funkcia, t.j. navrátenie do predošlého stavu. V danom prípade sa rozhodlo o neprijateľnosti zmluvnej podmienky a teda nie je čo žalobcovi kompenzovať. Konanie žalobcu formou podania žaloby na priznanie finančného zadosťučinenie nie je adekvátne okolnostiam, nakoľko žalobca mal možnosť brániť sa už v počiatočných kontraktáčnom postupe a napriek tomu bol absolútne ľahostajný. Žalobca sa teda mohol brániť primerane aj iným spôsobom než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania.

14. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

17. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

19. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom

spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

20. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

21. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

22. Vo veci 15Csp 55/2016 Okresného súdu Prešov sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 120 eur s príslušným úrokom z omeškania a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Vo vzťahu k obom takto uplatneným nárokom mal žalobca v konaní plný úspech. Stalo sa tak z dôvodu, že zmluva o úvere neobsahovala všetky náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, čo spôsobilo, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považoval za bezúročný a bez poplatkov. Čo sa týka zmluvnej podmienky v zmluve o úvere zo dňa 22.09.2010, uvedenej vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 -tiny zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, táto bola určená za neprijateľnú. Právoplatným ukončením tohto konania bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 03.12.2018, teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka.

23. Žalobca sa v inom súdnom konaní úspešne domohol uloženia povinnosti žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie, ako aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

24. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci k vzniku ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností došlo. Žalovaný, ako to vyplýva z rozhodnutí vydaných vo veci 15Csp 55/2016 Okresného súdu Prešov, prijal od žalobcu plnenie, na ktoré mu nárok nevznikol. Bezdôvodné obohatenie sa žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Okrem uvedeného vo vyššie uvedenom konaní bolo právoplatne rozhodnuté o určení neprijateľnosti jednej zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere. Žalobca taktiež aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15Csp 55/2016, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, bol dlhodobo nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci 15Csp 55/2016 Okresného súdu Prešov. Prítom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý do zmluvy naformuloval neprijateľnú zmluvnú podmienku a snažil sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť.

25. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 420 eur, tak ako to určil súd prvej inštancie. Táto čiastka zodpovedá sume 120

eur, o ktorú sa žalovaný chcel na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť, ku ktorej je potrebné pripočítať sumu 300 eur za zmluvnú podmienku, o ktorej neprijateľnosti sa rozhodlo vo veci 15Csp 55/2016 Okresného súdu Prešov. Takto priznané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 420 eur je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávaní úverovej zmluvy závadne konal.

26. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

28. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).